

quatre»; y lo que va agafar va ser molta de gana. Lo mateix me va passar a mi, puix tot just passat el bosch y una vegada varem ser al coll de Pampaneira, la vegetació és la vulgaríssima de les planes y rostolls. Líquens... ni pensarhi, fóra d'uns bocins esmicolats en lloses escorredices.

RVND. P. LONGINOS NAVÁS, S. J.

(Seguirà)

La «Saxifraga Catalàunica»

Continuant la feina iniciada per nosaltres en els primers números del BUTLLETÍ, avuy nos proposem no estudiar, sinó fer solament un anunci de que estem estudiant la planta que serveix d'epígraf a la present nota. Es donchs això la primera part o el pròlech de la monografia botànico-farmacològica de la Saxifragàcea en qüestió.

Anomenada pel poble *Corona de Rey, Llatimó, etc.*, és la *Saxifraga Catalàunica*, Boiss. et Rent., planta rara a Catalunya y propia d'ella, patrimoni fins ara exclusiu de la Terapèutica empírica y droga usada per curanderos y herbolaris, dotada, segons el vulgo, de propietats abortivas (emenagoga) y que pot-ser són altament congestivas dels òrgans abdominals. Y com que no hi ha cap fonament científich que ho probi, ni sabem pas que sobre d'ella s'hagi emprès cap estudi formal, ens hem proposat obtenir preparacions d'aquesta planta y començar un plan de experimentació biològica ab conills d'Indias, a fi de saber de cert lo que fins ara és incert d'aquesta planta.

En el nostre Herbari tenim dos exemplars sencers de la planta, ab tall, fullas, flors y arrels, procedents del Montgrony y recullits a l'istiu de 1901 per nostre confrare y amich mossèn Norbert Font y Sagué. Igualment hem recullit datos sobre la *Saxifraga*, de nostre amich Salvador Maluquer, qui l'ha vista a Toralla (Pallars) y a Sant Llorenç del Munt. Els exemplars que posseim se corresponen ab la següent característica que dóna en C. Costa en sa *Introducció* a la flora de Catalunya:

S. foliis rosularum dense caespitosis imis lineari-spathulatis canaliculatis margine crustaceis, crusta alba in squamis foveola

tegentibus mox evanida; fol. caulinis minoribus oblongis obtusiusculis; panicula in ramorum apice 3-5 flora, petalis obovatis 3 nerviis, lacteis rubro punctatis, calice viscoso 3-plo longioribus. Hab. in fissuris rupium Montserrat et Sant Llorenç del Munt, Maig-Juliol.

En pròximas notas completarem lo dit sobre l'interessant especie esmentada, y donarem compte del resultat de las investigacions que sobre d'ella tenim pendants.

ANTONI NOVELLAS

Barcelona, Febrer de 1902.

Algunas especies del género «Helix»

RECULLIDAS A VILARRODONA (RIBERA DEL GAYÁ)

De todas las comarcas de Catalunya, las menys estudiadas, baix el punt de vista històrich-natural, són sèns dubte las de Tarragona y mig-dia de Lleyda; solament, referintnos en particular als moluschs, trobem que D. Arthur Bofill és l'únich, a nostre entendre, que s'ha ocupat fins avuy d'alguna part de dita regió, com ho prova'l catàlech dels moluschs recullits per ell en la Serra de Cardó (Tortosa), publicat en el *Butlletí de l'Associació d'Excursions Catalana*, any XIII (1890). Incidentalment, se n'han ocupat M. Servain (1880), M. Fagot (1886) y algun altre. Més ara a tots els dats reunits per aquests senyors poden juntarshi'ls que posem a continuació y que'ns proporcionà'l doctor D. Joaquim Salvañà, com a resultat de las diferentas excursions que ha fet a n'aquella localitat de la Ribera del Gayà.

Helix aspersa, Müll. Especie bastant abundant, anomenada vulgarment *caragol bover*, y molt apreciada com a comestible.

H. splendida, Drap. Anomenats comunment *gitanetas*; és sumament abundant, sobre tot la varietat *microstoma*. S'observa en els marges, al peu dels arbres, en les parets, etc.

H. apalolena, Bourg. Nom vulgar: *vinys*, *cristians*; abunda bastant, recullintse alguns exemplars notables per sa grandaria, de tamany més gros que'l tipo.

H. punctata, Müll. Especie sumament afina a l'anterior, ab la que's confon fàcilment. Alguns exemplars que ab el nom